

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«لایحه اصلاح قانون صدور مجوز احداث بنا (پروانه ساختمان و بر و کف)

برای فضاهای آموزشی»

مقدمه

مجلس شورای اسلامی در سال ۱۳۸۶ طی ماده واحده‌ای وزارت آموزش و پرورش و حوزه‌های علمیه را از پرداخت هرگونه عوارض و هزینه‌های صدور پروانه به شهرداری‌ها برای ساخت مدارس و حوزه‌های علمیه معاف کرده است. سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور که زیر نظر وزارت کار و امور اجتماعی به امر تربیت نیروی کار مورد نیاز صنعت همت گماشته است، علاقمند به استفاده از معافیت مذکور است و لکن شهرداری‌ها با استناد به قانون فوق‌الذکر معافیت را مشمول مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای نمی‌دانند. «لایحه اصلاح قانون صدور مجوز احداث بنا (پروانه ساختمان و بر و کف) برای فضاهای آموزشی» برای تعمیم شمول قانون به فضاهای آموزش فنی و حرفه‌ای در همین رابطه تقدیم مجلس شده است.

۱. پیشینه تاریخی و سوابق قانونی

الف) در راستای اجرای قانون اصلاح ماده (۱) قانون برنامه چهارم توسعه برای مقاوم‌سازی مدارس بدون استحکام - مصوب ۱۳۸۵ - مبنی بر تخریب و نوسازی کلاس‌های خطرآفرین و مقاوم‌سازی آنها با رعایت کامل مقررات ملی ساختمان ایران و الزامات مندرج در قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان (موضوع بند «م» ماده (۵۲) قانون برنامه چهارم توسعه درخصوص پیش‌بینی تسهیلات و امکانات لازم برای نوسازی، مقاوم‌سازی و استاندارد و متناسب نمودن فضاهای آموزشی به‌ویژه مدارس دخترانه و تنظیم سازوکارهای حمایتی از خیرین مدرسه‌ساز) وزارت آموزش و پرورش مکلف شد مدارس مشمول قانون را حسب مورد تخریب، نوسازی و مقاوم‌سازی نماید. با عنایت به اینکه شهرداری‌ها شروع و ادامه کار را منوط به اخذ پروانه ساختمانی و پرداخت عوارض کرده بودند و این امر موجب اتلاف وقت و طی تشریفات اداری و بوروکراسی زائد و ایجاد مشکل برای خیرین مدرسه‌ساز شده بود، لذا قانون‌گذار در سال ۱۳۸۶ قانون صدور مجوز احداث بنا (پروانه ساختمان و بر و کف) برای فضاهای آموزشی را تصویب نموده و علاوه بر مدارس آموزش و پرورش به دلیل ضرورت‌های مطرح شده، حوزه‌های علمیه را نیز مشمول قانون مذکور قرار داد و تسهیلاتی را برای ساخت مدارس و حوزه‌های علمیه مقرر نمود.

ب) قانون‌گذار (درخصوص سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور)، در بند «ط» تبصره «۷» و بند «ه» تبصره «۸» قانون بودجه سال ۱۳۷۷ کل کشور و ماده (۱۴۶) قانون برنامه سوم توسعه - مصوب ۱۳۷۹ - واحدهای سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور را در کنار واحدهای آموزشی وزارت آموزش و پرورش قرار داده و از پرداخت عوارض شهرداری معاف کرده بود.

ج) با عنایت به قانون صدور مجوز احداث بنا (پروانه ساختمان و بر و کف) برای فضاهای آموزشی - مصوب ۱۳۸۶ - و هدف قانونگذار از وضع آن در معافیت فضاهای آموزشی از پرداخت عوارض و ابهام پیش آمده در شمول آن به فضاهای آموزشی سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور،^۱ دولت لایحه استفساریه قانون مذکور را در تاریخ ۱۳/۵/۱۳۸۷ به مجلس ارائه کرد.

۲. بررسی تفصیلی مفاد لایحه

براساس قانون جاری، قانونگذار برای حمایت از بازسازی و ساخت مدارس و حوزه‌های علمیه، فضاهایی که برای وزارت آموزش و پرورش و حوزه‌های علمیه ساخته می‌شوند را مشمول معافیت از پرداخت عوارض و هزینه‌های صدور پروانه کرد. به عبارت دیگر براساس نص صریح قانون صدور مجوز احداث بنا (پروانه ساختمان و بر و کف) برای فضاهای آموزشی (مصوب ۱۳۸۶)، صرفاً وزارت آموزش و پرورش برای ساخت مدارس و حوزه علمیه برای ساخت حوزه‌های علمیه از پرداخت هرگونه عوارض و هزینه‌های صدور پروانه به شهرداری‌های کشور معاف شدند.

با عنایت به اینکه در «قانون مالیات بر ارزش افزوده» (مصوب ۱۳۸۷)، اعطای تخفیف یا معافیت از پرداخت عوارض شهرداری برای کلیه واحدهای آموزشی لغو شده است و این قانون به عنوان قانون بالادست، ناسخ قانون صدور مجوز احداث بنا عمل می‌کند. بنابراین معافیت وزارت آموزش و پرورش و حوزه‌های علمیه از پرداخت عوارض و هزینه‌های صدور پروانه لغو شده و تنها به دلیل اینکه اجرای لایحه قانون مالیات بر ارزش افزوده از سوی دولت به مدت یکسال مسکوت ماند در سال ۱۳۸۷ این عوارض از دستگاه‌های مذکور اخذ نشد. همچنین به منظور برخورداری این دستگاه‌ها از معافیت موردنظر در قانون بودجه سال ۱۳۸۸ این موضوع به صورت تبصره از سوی نمایندگان محترم پیشنهاد و به تصویب رسید.

بنابراین لایحه اصلاح قانون صدور مجوز احداث بنا به دلیل اینکه اصل این قانون با تصویب لایحه مالیات بر ارزش افزوده نسخ شده است قابل طرح نبوده و پیشنهاد می‌شود یا دولت این لایحه را پس بگیرد یا مجلس براساس ایراد مطرح شده آن را از دستور کار خود خارج کند.

۱. مندرج در مقدمه توجیهی لایحه.